

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ค.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20181

ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ณัฐณิษฐ์ สวัสดิ์มงคล

๒๒ ก.ค. ๒๕๔๗

180193

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน ๒๕๔๗

ISBN 974-383-534-2

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ณิชฐณิษฐ์ สวัสดิ์มงคล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา
ได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ วิณี ชิดเชิดวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 21 เดือน เมษายน พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นผลมาจากการได้รับคำปรึกษา แนะนำ และ
ความเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากอาจารย์ ดร.ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม ประธานกรรมการ อาจารย์
ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด และรองศาสตราจารย์ วิณี ชิคเชิดวงศ์
ซึ่งเป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอ กราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย
และขอขอบพระคุณท่านเลขาธิการการศึกษาเอกชน ผู้บริหารสถานศึกษาผู้รับอนุญาต และครูใหญ่
ในโรงเรียนก่อนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ช่วย
อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา ผู้รับใบอนุญาต และครูใหญ่ในโรงเรียนก่อนประถม
ศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ของการศึกษาซึ่งได้ให้ความร่วมมือเสียสละเวลาตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

คุณประ โยชนอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยของน้อมบูชาแด่คุณบิดา มารดา บุพการี
และบูรพาจารย์ ที่ได้ชี้แนะ และวางพื้นฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัยจนได้รับความสำเร็จในการศึกษา
สมดังความมุ่งหมายทุกประการ

ณัฐณิษฐ์ สวัสดิ์มงคล

43922701: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ความเครียดในการปฏิบัติงาน/ผู้บริหารสถานศึกษา/ระดับก่อนประถมศึกษา/

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน/ กรุงเทพมหานคร

ณัฐณิษฐ์ สวัสดิ์มงคล: ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร (FACTORS AFFECTING WORK STRESS OF PRE-ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF PRIVATE EDUCATION COMMISSION IN BANGKOK) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม, ค.ศ., สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, Ed.D., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ศ., 98 หน้า. ปี พ.ศ. 2547. ISBN 974-383-534-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยบุคคล ปัจจัยโรงเรียน และปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ศึกษาระดับความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และศึกษาปัจจัยบุคคล ปัจจัยโรงเรียน ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 286 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจรายการ และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าวิกฤติ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง
2. ความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง
3. การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว (X_{10}) เพื่อนผู้บริหาร (X_9) ผู้บังคับบัญชา (X_8) ตำแหน่งการบริหาร (X_7) การสนับสนุนทางสังคมจากชุมชน (X_{11}) ผู้บังคับบัญชา (X_9) และวุฒิการศึกษา (X_1) เป็นตัวพยากรณ์ความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 51.90 ดังสมการพยากรณ์ความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.663 - .231 (X_{10}) + .377 (X_9) - .331 (X_8) + .321 (X_7) + .292 (X_{11}) - .257 (X_9) + .217 (X_1)$$

43922701: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATIONAL;
M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: WORK STRESS/ SCHOOL ADMINISTRATORS/ PRE-ELEMENTARY LEVEL/
PRIVATE EDUCATION COMMISSION/ BANGKOK

NATTHANICH SWASDEEMONGKOL: FACTORS AFFECTING WORK STRESS OF
PRE-ELEMENTARY SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF PRIVATE EDUCATION
COMMISSION IN BANGKOK. THESIS ADVISORS: PRASERT SOMPONGTAM, Ph.D.,
SITTHIPHORN NIYOMSRISOMASAK, Ed.D., PIRAT WONGNAM., Ph.D. 98 P. 2004.
ISBN 974-383-534-2

This study aimed to determine individual factors, schools factors, and social support factors of the pre-elementary school administrators under the Office of Private Education Commission, Bangkok, as well as to determine levels of work stress of the pre-elementary school administrators under the Office of Private Education Committee, Bangkok. It also determined individual factors, school factors, and social support factors effecting work stress of the pre-elementary school administrators under the Office of Private Education Commission, Bangkok.

The samples for this study were 286 pre-elementary school administrators under the Office of Private Education Commission in Bangkok. The instrument for the data collection were checklist, and a five-rating scale questionnaire. The statistical procedures employed in the data analysis were arithmetic mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, and stepwise multiple regression.

The findings were as follows:

1. The social support factors of the pre-elementary school administrators under the Office of Private Education Commission, Bangkok was rated at a moderate level.
2. The work stress of the pre-elementary school administrators under the Office of Private Education Commission, Bangkok was rated at a moderate level.
3. Social support from their families (X_{10}), companions (X_8), subordinates (X_9), administrator positions (X_3), social supports from communities (X_{11}), supervisors (X_7), and academic qualification (X_1) were the predictors for work stress of the pre-elementary school administrators under the Office of Private Education Commission, Bangkok with the prediction value of 51.90 percent as shown by the equation of work stress of pre-elementary school administrators in the following raw scores:

$$\hat{Y} = 2.663 - .231 (X_{10}) + .377 (X_8) - .331 (X_9) + .321 (X_3) + .292 (X_{11}) - .257 (X_7) + .217 (X_1)$$

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
คำถามของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
กรอบความคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
สถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	10
ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงาน.....	14
ความเครียดในการปฏิบัติงาน.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
5 สรุปและอภิปรายผล.....	59
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
อภิปรายผล.....	60
ข้อเสนอแนะ.....	63
บรรณานุกรม.....	65
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก สำเนาหนังสือ.....	75
ภาคผนวก ข คำอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	79
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ข้อมูลรายชื่อของแบบสอบถาม.....	82
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	88
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	98

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ตามระดับการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	45
2 คำร้อยละเกี่ยวกับปัจจัยบุคคลและปัจจัยโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	53
3 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวม.....	54
4 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเครียดในการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวม.....	55
5 ปัจจัยบุคคล ปัจจัยโรงเรียน และปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อความเครียด ในการปฏิบัติงานผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	56
6 ค่าสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์ (b, B) ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของตัวพยากรณ์ ($S.E.b$) ค่าที่ (t) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าความคลาดเคลื่อน ของการพยากรณ์ ($S.E.est$) และค่าคงที่ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b_0).....	57
7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนในการหาปัจจัยบุคคล ปัจจัยโรงเรียน และปัจจัย การสนับสนุนทางสังคม ที่ส่งผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร สถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร.....	58
8 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม.....	80
9 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดความเครียด ในการปฏิบัติงาน.....	81
10 คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสนับสนุนทางสังคม ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามรายชื่อของแบบสอบถาม.....	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11	85

คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเครียดในการปฏิบัติงาน
 ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ตามรายชื่อของแบบสอบถาม.....

มหาวิทยาลัยบูรพา
 Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	6

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University